

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

persedlar, hwaruppå specification wid Auctions Kamaren finnes.

På det nyligen anlagda glasbruket sjuder ar betet å nya; hwarpå klara bewis lemnas hos Jan Schus, uti skönsta win- och drickes-glas, at förtiga flera bråkligheter.

Hos Herr Thorton, boende wid westra hamnen och repare-banen, finnes lius-talg. Utsäwen gifwes tillkänna, at i des meubel-bod, belägen på Konungs-gatan uti Bokbindaren Lorens Ahlgrens hus, äro en hop wackra meubler, samt allehanda små nippor, tjenlige för bågge könen, til salu. De, som hafwa sådana waror at förbytra, och täckas antingen mot contant, eller qwitto til försälning insätta, måle sig an i samma bod.

Sedan Surbrunnen wid Carls port blifwet arsentligen förbättrad, gifwer Stads-Physicus, Herr Doctor Joh. Schröder härmed tillkänna, at första Bruns-prädikan sker den 12 dennes.

Til salu angifwes en gård i Masthugget på brede wägen, bestående af twänne tapiserade wänings-rum, utom kök, källare och wind: om köpet yrar sig Sjötuls-Bisiteuren, Olof Ekedom, boende i samme gård.

En wiß person söker antingen Inspectors- eller skrifware-befälning, eller annan hederlig tjenst hos något Herrskap här i Staden. När-mare underrättelse sökes och gifwes hos Herrman Arfwidson på gamla Hwarfwet.

Hos Madame Bagge på Källaren finnes hweste-mjöls malet på Norköpings stål-qwarnar.

* * * *

Bihang

af

Göteborgska

Magasinet.

Lördagen, den 11 Junii, 1763.

Förslag at förena Scholor och Werkstäder.

Det är beklageligt, at wåre Scholä-pistlar hafwa gemenligen affky och wederwilja för handtwerk: en sak, som ofta röjer sig genom oerlighet, och brister undertiden ut i slagsmål, imellan Handtwerkarnes Läro-gossar och de förenämde. Jag nekar icke, at ju samme osmak kan på flera ställen wara grundad. Mästaren är ej sålän nödsakad, at resa bort i sin angelägenhet, och öfwerlemnar werkstaden åt en Gesäll, hwilken, efter Cannibalske smaken, pryglar sine Lärogossar, ehuru de putsa des skor, och i alla mål fördröda commando. Hwad under, om ådlare sinnen ledsna därwid? Hwad större billighet, hos

Ma

hos

hos en fri Nation, än at freda Swenske friborne Lärningar ifrån en hop utlänfke Gesällers öfwerdåd?

Jag rycker nu fram med mit förslag, i skätlig förtröstan, at det håller prof, om än Baron Hölberg ålades, at göra en sträng undersökning. Öweldige domare, hwad tyckes er, om wår studerande ungdom finge, med samma frihet, som konstners idkare, jämte studier lära något handtwerk, efter håg och böjelse? Förslaget bör närmare ställas i ögnafigte.

Bland andra förmåner, som blifwet handtwerks-husen unnade, räknas för en stätelig, at deras söner få på en gång in- och utskrifwas. Låt denna rättighet sträcka sig widare, nämligen til Scholå-gossar; så at hwar och en Sönder finge, mot skätlig wedergållning, hålla sin son i werkstad, och där låta honom wid lediga stunder öfwas i de stycken, som lust och böjelse utmärkte; doch fritt, och utan trålagtig medfart. Unnu mer: låt Scholå-gossen, eller Gymnastisten, blifwa Gesäll, enår framstegen det tillåta; så försäkrar jag, at den fattige Studenten blir aldrig förlågen, så wida Gud bewarar hessam, och han sticlar sig wäl.

Får jag se litet längre in i planen, innan jag wisar des påföljder? En studerande, som lårt at teckna och rita, kunde ju blifwa en god Skildrare och Contrefeyare. Bles han tillika känd i en Guldarbetare-werkstad, kunde han lära sticka, drifwa, skroda, och jag wet icke hwad

Men

Men hwad gället, at han såsom Kopparstickare eller Graveur, funne sig bättre belåten, än som lärjd? Ach! huru muntre konstnärer skulle man icke då känna igen, i wåre nedslagne och ångslige tjenste-sökare? Helst, om deras konst ej fodrade större förlag eller tilstållning, än de kunde komma ut med, och idta i sin kamare, så i Stad, som på landet.

Låt andre roa sig med smide af koppar, mesing, eller järn, under Serierne, och wid flera tilfällen: låt dem sedan lära Mathematiquen; hurudane Mechaniçi kunde man icke då förmoda? Låt andre arbeta i tråd; hwad för konstnärer wil man icke wånta sig, sedan Mathesis stådat dem? Månne icke smaken skulle stiga til sin högd, efter sammahparad öfning och kundskap.

Men låt wara, at en del fattade tycke för ringare handtwerk, och bleswo därwid; påföljden wore doch fördelagtig, så wida studier framja männisfjornas wett: åtminstone skulle de wid lediga stunder hafwa förnuftiga nögen.

Här är mycket talat och skrifwet om snillewal. Jag wet icke, huru, eller af hwem, mindre til hwad ända, dylika wal skulle i almänhet anställas. Ej huru: ty man finner snillen, som sent utwikla sig; och den, som i början war eldqwick, ändrar sig med åren, och twårtom: ja, den som är qwick i wissa saker, liknar en stock i många tilfällen. Ej af hwem: ty det komme för mycket an på berättelser; och öweldighet saknas alltför ofta. Mindre til hwad

ända, sade jag: ty de bästa snillen behöfwas allestädes, och de qwickaste hufvuden hafwa sällan småk för slit och arbetsamhet. Men får Schold-gossen löpa omkring i verkstäderna; röjes lusten utan widlyftighet; och man råkat då lätteligen på, hwartil försynen bestämt honom.

Mit förslag har än en lysande förmån. Man föreställa sig et borgerskap, där en mängd af således updragne inwånare finnas: hwad öfwerflöd på personer, som förstå Politie, ordning, och annat mera! Hwilka ämnen til Borgmästare, Råd- och Riksdagsmän! Huru måste ungdomens upfostran blifwa så tänkande män om hjertat, hwilkas kundskap utgör de sammens högsta förnjelse! Då samme desutan kunna lefwa af sit eget; så måste kärket för Fäderneslandet, redelighet, sparsamhet och enighet, blifwa deras del, som ej läckas, at genom lagwrängning och egennyttiga råkor söka sit usla uppehälle.

Jag twiflar wäl icke, at ju flera inkast emot mit förslag torde göras, om det förtjenar någon upmärksamhet; i hwilken händelse de skola med nöge beswaras, enär de komma i ljuset. Skulle någon tro, at de studerandes antal måtte genom detta förslag förminskas, och brist upkomma på Prester; så tror jag, at den fruktan är ogrundad, så länge de lönas förswarligen; och at faran blir än mindre, när vår ungdom framdeles studerar, ej mindre på särskilt och egen, än offentlig, befordran. Desutan erinras, at för-

förslaget går i min tanke wist icke ut på något twång, utan på frihet och tillstånd, at flere utwägar och hjelpemedel måtte för en medellös ungdom stå öpne. Sluteligen plåga förslag i Sverige ej ställas så snart i werket, at någon wädelig påföljd af detta kan förwäntas, om det än wore mot förmodan illa tillfuret.

U. 3 = 2.

Swad nytt i Staden?

Korta Stads-nyheter.

Göteborgska Wexel-priset.

Onsdagen, den 8 Junii,

London	- -	82½	- -	Dal. R:mt.
Amsterdam	-	79	dub. wfo.	M:t R:mt.
Hamburg	-	79½	- - -	M:t R:mt.

Ankommen är Skepparen Dawid Erskine, ifrån Helsingör med barlast.

Utgångne äro Skepparne Peter Malm til Liet, och Pet. Forsberg til Scotland med bräder; Georg Hogg til Berwick, Mungo Olyphant til Pert, Georg Fothergill til Newcastle, Anders Elström til Dublin med järn och bräder, John M. Cowen til Newry med sill, Samuel Kaastrup til Garnzey med järn och tjära, samt Arfwed Lidberg til Frankerike med träwaror.

Ua 3

Hel

Helsingör. Den 7 Maji gingo härigenom Stepparne Anders Lundström ifrån St. Ubes, Jacob Gamsen och Joh. Simman ifrån Eaglis ary, och Anders Holm ifrån dito och Marseille til Stockholm med salt, And. Erlandson ifrån Marstrand til Riga med fill. Den 8 dito, Jonas Molin ifrån Carlshamn til London med bräder, Edward Brown ifrån Köpenhamn til Göttheborg med barlast, Andreas Blom ifrån St. Ubes til Stockholm med salt. Den 9 dito, Joh. L. Zillnier ifrån Stockholm til Göttheborg med malt, Christian Ljungström ifrån Christi anstad til Amsterdam med beck, Lars Falk ifrån Ystad til Marstrand med hafra, Lars Thyses nius ifrån Göttheborg til Königsberg med fill. Den 13 dito, Peter Holm ifrån Marstrand til Stockholm med fill, Jacob Kruger ifrån Lewer pol til Ostersjön med salt. Den 14 dito, Jöns Olssen ifrån Carlsrona til Kongsbacka med malt, Jonas Spak ifrån Landsrona til dito med råg, Swen Åberg ifrån Nyköping til Göttheborg med tunnor, Johan N. Wendt och Peter Petersson ifrån dito til Marstrand med dito.

Små Kyrko-tidningar.

Auditeuren wid Elfsborgska Regimentet, Hr. Daniel Odman, är den 16 förledne Maji med döden afgången på Frantorp i Marks Härad. I Swenska Församlingen äro ifrån den 2 til den 9 dennes födde 2 barn: Wigde Arbets drängen, Peter Dahlgren, och Anna Sören-

dot

dotter: Döde Cornets Enkan, Fru Anna Stis na Hafsweman, född Feurgenson, 78 år gammal, af ålderdom, och 5 barn, af hetsig feber, okänd barna-sjukan och koppor, utom i dito, dödsfödt.

I Tyska Församlingen födt 1 barn: Dödt i dito.

I Kronhus = Församlingen födde 2 barn: Wigde Soldaten, Johan Wilhelm Scotstedt och Eva Cajsa Grönberg: Döde 1 Handtlans gare och 1 Soldat, af feber, samt 5 barn, af koppor och slag.

Rundgörelser.

Åldenstund et bref til Herr Geschworen Level i Åwestad, såsom förkommet saknas, hwaruti följande Banco Transport = sedlar waret inlagde, nämligen N:o 12709, utgifwen den 7 Maji 1763, til Fortification = Cassuren Bergengren, stor 6000 Dal. R:mt, N:o 95126, utgifwen den 17 Decemb. 1760, til Brun och Hallberg, 1000 Dal. R:mt, N:o 26444, utgifwen den 21 April 1761, til Joh. H. Gösche, 927 Dal. R:mt, och samme sedlar äro alle af Kopparslagaren, Wohlfart, skrifteligen transporterade på Herr Geschworen Level i Åwestad: fördenksful warda samme Banco = sedlar härmed almänneligen efterlyste, så at den, hwilken om desse Banco = sedlar antingen redan har, eller kan få underrättelse, måtte gifwa det wid Kongl. Post = Contoiret härstädes tillkänna, warans

des

des sedlarne i Banquen förbudne, så at ingen annan, än rätt ägaren, kan sig af dem betjena.

De som weta sig innehafwa några panter utaf framledne Herr Capitaine Granfeldt, anwåle sig hos Herr Fänriken Frumerie, boende på Köpmans-gatu-hörnet wid wallen, inom den 18 dennes; och de som hafwa något at födra, liksom: hwar på samme Capitaines här befintliga lösa egendom blifwer den 20 dennes Kl. 2 eftermiddagen genom offentlig Auktion försäld uti Besökaren Ahlboms hus på Kronhus-gatan.

Den 14 dennes kommer uppå denne Stads Auktions-Kamare at försäljas, et parti Virginiska tobaks-blad uti fat, och finaste Florentiner-olja uti flaskor.

Hos Herrar Hans och Jacob Buss är godt Swenskt säl-läder, kokad häste-tagel, och så pa uti sferdingar, til köps.

Den 6 dennes förlorades imellan Staden och Klippan en compass, infattad i guld, och med pitscher af röd sten försedt: eho som uphitat samme compass, och där om underrättar mig, skal hederligen förskyllas.

Hos Herr George Bellenden och Compag. försäljes Ryss lius-talg.

En gård i Masthugget, wid brede wägen belägen, och bestående af 2 kamrar, kök, wind och 2 källare, är til salu, tjenlig til flera nåringar. Ägaren är Tunnebindaren Jonas Sundberg, gent emot Måster Nilsses trägård.

* * * *

Bihang

af

Göteborgska Magasinet.

Lördagen, den 18 Junii, 1763.

Förklaring öfwer Critiska Nyheter, uti N:o 19 af Bihanget, innevarande år.

Det är just icke någon angelägenhet för mig, mindre mine Läsares åstundan, at jag förklarar mig öfwer Critiquer. Doch wil jag i brist af annat ämne gripa detta til, innan jag stänger igen det förtreteliga Magasinet.

Herr Magister Ekblad, som på sorgeligaste wis utgisswet Ovidii sorgeqwäden, tröstar sig likwål, sedan han fyllt up en af Herr Directeur Salvii lärda Tidningar med något, som kallas swar på förenämnde nyheter. Det gläder mig, om allesamman, som jag i lärda iswer tistalat, undgå farliga alterationer. I wåra tider är intet högmål, at synda mot Ariarcher.

Bb

Fds